[CONSTANTIJN HUYGENS] (DEN HAAG)
AAN JOHAN FREDERIK BOECKELMANN [LEIDEN]
7 FEBRUARI 1676
7006

Samenvatting: Huygens stuurt Boeckelmann gedichten waarin hij de rol van de muziek in de Academie toelicht. Hij hoopt bij Boeckelmanns oratie aanwezig te zijn.
Bijlagen: 'Versus VIII Feb. 1676' (Huygens 1676; gedicht); 'In concentus musicos ...' [I]/[II] (Huygens 1676; gedichten).
Over een antwoord van Boeckelmann is niets bekend. Huygens schreef opnieuw op 27 maart 1676 (***7018***).
Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 521, fol. 631r: klad (autograaf).
— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 521, fol. 181v: later afschrift naar klad (Constantijn [V] Huygens).
Vroegere uitgave: Worp 6, nr. 7006, p. 372: samenvatting.
Namen: Philips Doublet; Johan van Reede (heer van Renswoude); Pieter Schilder [?].

Transcriptie

[1]Ad Bökelmannum.

Dignabaris, Vir amplissime, recordari epigrammatis quod ineunte te Rectoratum ludibundus effuderam tametsi veritate rei compunctus. Reperta est, ecce, eadem ipsa schedula, inter ejusdem farinæ nugas et adjeci [2]subito quæ vides, eiusdem nunc furfuris alia. Tum aliquid quo symphoniæ tuæ in Academia usum atque utilitatem adstruo. Percurre hæc et ardeant; nihil potius merentur, et vale.

Orationi tuæ cum Renswoudio et genero meo interesse conabor, si hoc ab afflicto senili et nimis tenere paterno animo impetrare possum. Schilderium ante nos videbis. Hagæ, 7 Februarii 1676.

Bijlage 1

Versus VIII Februarii 1676

Magnifico quisquis succedere Böckelmanno
Occupis, et magni munus obire loci;
Nullus eris, nisi te, qualem perspeximus illum,
Naturæ fecit gratia magnificum

13 Januarii [1676].

Bijlage 2

In concentus musicos Academiæ solemnitate mixtos IIX Februarii 1676

Discite, cur vestris hodie se Musica sacris
Ingerat, et blandum regneet in Æde melos:
Unica, significant, quâ semper salua Liicei
Et tua, Lugdunum, res erit, Harmonia est.

1. KA XLV: <Beukelmanno>.
2. KA XLV: <sulito>.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/7006

7 Februarii [1676].

Bijlage 3

In concentus musicos Academiæ solennitate mixtos IIX Februarii 1676

Arrigite huc aurem, quibus est Academia cordi,
Quique sacrum divæ Pacis amatis opus.
Quæ tonat hic Musas inter sublimis amicas
Musica, et omnigeno chromate pulchra placet,
Vos quoque, docta Patrum et Juvenum generosa corona,
Talibus addictos admonet esse modus.
Dicite solertes ultro citroque quod ultro
Sæpius accensi flamma dat ingenii:
Concurrant vario contra se pulpita plausu,
Fervescant sacri, non sine lite, loci:
Musicus is lepor est, et si concordia discors
Destinat esse, nihil languida laudis habet.
Ut tamen unisonis nunquam non Cantio chordis
Clauditur, et pugnam terminat alta quies;
Vestra quoque in blandam cœant acerrima pacem
Prœlia: erit vere Musicus iste chorus;
Musicus, ut Cœli, ut Cœlorum Sidera, ut omnis
Harmonicis rerum Machina mota modis.
Sursum, cœlestes animi, nec origine quisquam
Fecerit indignum quod sciat esse suâ.
Omnia ut in cœlis, sed saluâ pace, moventur,
Vos quoque, sed saluâ pace, movere docent.

[IIX] Februarii [1676].

Vertaling

Aan Boeckelmann.

Doet u mij het genoegen, edele heer, u zich het puntdicht in herinnering te brengen dat ik in een speelse bui uitspuwde op uw intrede in het rectoraat, al was ik in de war door de werkelijke gang van zaken.[3] Nu is het teruggevonden, te midden van beuzelarijen van hetzelfde meel, en ik heb er ineens zoals u ziet nog [twee] van dezelfde zemelen bij gedaan.[4]

Vervolgens nog iets waarmee ik het gebruik en nut van de muziek in de Academie toelicht. Zij mogen verloren gaan en verbranden, zij verdienen niet beter. Gegroet.

Ik zal proberen met [de heer Johan van Reede, heer van] Renswoude en mijn [5]schoonzoon bij uw oratie aanwezig te zijn, als ik ze door mijn oude, zieke, maar niet minder dierbare vaderlijke aandrang zover kan krijgen. [De heer Pieter ?] Schilder zult u nog vóór ons zien. Den Haag, 7 februari 1676.

---

3. ‘Versus VIII Februarii 1676,’ 13 januari 1676 (Gedichten 8, p. 133). Het gedicht gaat namelijk over de opvolging van Boeckelmann als rector.
4. Beide met het opschrift ‘In concentus musicos Academiæ solemnitate mixtos IIX Februarii 76,’ 7 februari 1676 (Gedichten 8, pp. 133-134).
5. Philips Doublet.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/7006

Bijlage 1

Een gedicht op 8 februari 1676

Al wie de geweldige Boeckelmann
Begeert op te volgen, en zijn opdracht
In deze grote plaats in te nemen,
Niemand zult u zijn als niet de genade
Van de natuur u groot maakt zoals wij hem hebben gezien

13 januari 1676

Bijlage 2

Op het muzikale samenspel bij de plechtigheid van de Academie
op 8 februari 1676

Leert ons, waarom vandaag de muziek zich opdringt
Aan uw plechtigheden en de zuivere melodie heerst in het gebouw.
Het is de echte en enige harmonie, waarmee altijd de zaak van het [6]lyceum
Behouden zal blijven alsook die van u, Leiden.

7 februari 1676

Bijlage 3

Op het muzikale samenspel bij de plechtigheid van de academie
op 8 februari 1676

Spits nu de oren, al wie de Academie ter harte gaat,
en wie het heilige werk van de goddelijke vrede bemint.
Welke muziek weerklinkt hier tussen de muzen, vriendinnen
van het verhevene, en behaagt in fraaie veelkleurigheid.
Ook u, geleerde en edele krans van vaders en zonen,
herinnert zij eraan dat u deze melodieën toegewijd bent.
Verkondigt, kundigen, híer en dáar, dat dáar
Vaker de vlam van een aangestoken geest brandt.
De katheders strijden met elkaar, met wisselend applaus,
De heilige plaatsen branden, niet zonder strijd.
Deze bevalligheid is muzikaal, en als deze eendracht ophoudt
Tweedrachtig te zijn, heeft zij als niets looms de roem.
Opdat steeds het lied wordt besloten met snaren in unisono,
En een verheven rust de strijd beëindigt.
Mogen uw heftige gevechten zich verbinden
Tot lieflijke vrede; dat koor zal waarlijk muzikaal zijn.

6. De Academie.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/7006

Muzikaal, zoals de hemelen, zoals hemellichamen, zoals
Het hele kunstwerk der dingen wordt bewogen door harmonische muziek.
Omhoog hemelse geesten, en niet zal iemands afkomst iets onwaardigs
Hebben gemaakt wat hij weet van zijn afkomst te zijn.
Zoals alle dingen in de hemelen bewegen zonder de vrede te verstoren,
Zo zullen die u ook leren bewegen zonder de vrede te verstoren.

8 februari 1676.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/7006